

[Socialministeren.]

med stigningen i løn- og indkomstniveauet, således at der løbende overføres en større og større del automatisk til de ældre i samfundet. Med hensyn til, at man ikke skulle kunne vedtage en procentuel opkrævning, før man kender pensionernes størrelse, må jeg igen henvide til, hvad der står i bemærkningerne.

I anledning af hr. Kjær Rasmussens bemærkninger om, at man ønsker en progressiv beskatning, må jeg minde om, hvad jeg sagde før, at der har været en almindelig tradition for, at en del af de hidtidige udgifter til pensionerne er gået over skatterne, og en del er gået over det særlige folkepensionsbidrag. Jeg har besvaret spørgsmålet med hensyn til den ægteskabelige status. Heller ikke jeg er uenig i, hvad flere har været inde på, at også den hjælp, der kan ydes gennem omsorgsloven, samt udbygning af plejehjem er forhold, vi må tage med ind i vurderingen, når vi skal se, med hvilke beløb vi kan forhøje de kontante pensioner. Men jeg må have lov at føje til, at i de kommende år — det vil man kunne se af de budgetforslag, regeringen har forelagt — er der også på disse konti tale om meget betydelige stigninger i udgifterne.

Jeg skal til slut blot nævne, at vi naturligvis her som andre steder står over for at måtte foretage en afvejning af, i hvilken takt vi kan udbygge det forsvarligt, hvad vi mener er økonomisk forsvarligt, men at regeringen med dette forslag har erklæret sin vilje til at foretage en udbygning af pensionerne og dermed opfyldt de løfter, man tidligere har givet herom. Jeg håber trods den på visse punkter noget tøvende tilslutning fra den socialdemokratiske ordførers side, at det alligevel, når udvalgsarbejdet kommer i gang, vil være muligt at få et positivt samarbejde og nå et resultat i fællesskab.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtages uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages kl. 14.23.

Mødet udsat kl. 14.13.

Mødet genoptaget kl. 14.23.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lukkelov.

I skrivelse af dags dato meddeler kirkeministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling.

Udvalget angående forslag til lov om finansiering af grundforbedring og vandløbsregulering har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v. har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om svangerskabsafbrydelse m. v. har afgivet til lægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Handelsministeren (Knud Thomsen): Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lukkelov.

Indledningsvis vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger om de motiver, der har bevæget mig til at rejse denne sag og føre den frem for folketinget i form af det foreliggende lovforslag. Meget har været sagt herom under de forløbne måneders til tider meget bevægede offentlige debat. Jeg har modtaget en del roser for mit initiativ, men så sandelig også mange tidsler. Over disse sidste skal jeg ingenlunde beklage mig. Jeg var på forhånd klar over, at det ville blive en meget vanskelig sag at søge en ny lukke-

[Handelsministeren.]

lov gennemført, og personlig har jeg været indstillet på, at det ikke kunne ske uden sværds slag også med folk, hvis meninger jeg værdsætter og på andre områder kan dele.

Når jeg har overvundet de betænkeligheder ved at rejse sagen, som jeg ganske naturligt måtte gøre mig, skyldes det først og fremmest, at jeg må betragte lukkeloven som en overordentlig vigtig del af vor samlede erhvervslovgivning. Næppe nogen erhvervslov har en så bred berøringsflade med alle landets borgere som netop denne lov. Direkte interesserede er således butikserhvervet, både indehaverne og de butiksansatte, og som forbrugere kommer hele befolkningens interesser ind i billedet.

Udgangspunktet for mine overvejelser har været dette, at det må være enhver handelsministers opgave at sørge for, at erhvervslovgivningen stemmer overens med de aktuelle tendenser i erhvervs- og samfundsudviklingen. Denne betragtning har også ligget til grund for den revision af store dele af vor erhvervslovgivning, som allerede er gennemført. Jeg tænker her først og fremmest på næringsloven. Her drejede det sig om at få fjernet resterne af den lavsmentalitet, som stadig prægede den gamle næringslov med opdelingen på erhverv og brancher med hver sit afsætningsområde og mange andre utidssvarende snurrepiberier. En af de tunge sten at løfte var ophævelsen af enbutikssystemet. Det lykkedes at få alt det fjernet, om end det kostede både tid og besvær, og jeg har indtryk af, at ingen i dag kunne forestille sig, at vi i vor erhvervslovgivning stadig skulle trække rundt med disse reminiscenser fra fortiden. Det forslag til en ny beværterlov, som folketinget i denne tid har til behandling, er på samme måde udtryk for en forenkling og tilpasning til vor tids erhvervsudvikling.

Den bærende idé i disse lovrevisioner har været at give erhvervslivet råderum for udfoldelse af initiativ med konkurrencen som drivende kraft, og jeg har gerne villet anskue lukkeloven i denne sammenhæng.

Det er min overbevisning, at den gældende lukkelov ikke i tilstrækkeligt omfang tilgodeser disse hensyn, men at den er både for snæver og for restriktiv. Forskellige træk både i erhvervsudviklingen og samfundsudviklingen som helhed taler efter min mening

for en modernisering og ajourføring også af denne lov. Hele denne argumentation omkring lukkeloven har været så livligt debatteret i de forløbne måneder, at jeg nok bør afstå fra at gå i enkeltheder. Sagt i al korthed drejer det sig om forhold, der vedrører såvel forbrugerne som butikserhvervet. For forbrugernes vedkommende er det et gennemgående træk i samfundsudviklingen, at stedse flere kvinder får udearbejde, og at afstanden mellem hjem og arbejdsplads bliver stadig større. For et betydeligt antal forbrugere gør den nugældende åbningstid det stadig vanskeligere at få foretaget indkøb på hensigtsmæssig måde. For butikserhvervets vedkommende har jeg aldrig rigtig kunnet acceptere det som en naturlig tanke, at enhver butik uanset beliggenhed, karakter, varesortiment og kundekreds skal åbne og lukke så nogenlunde på samme tid. Ud fra såvel driftsøkonomiske som forbrugermæssige hensyn ville jeg finde det rigtige, om de enkelte butikker fik et noget videre råderum for at indrette deres åbningstid efter den enkelte butiks og dens kundekreds' behov. Jeg har vanskeligt ved at tro, at en adgang hertil skulle betyde højere priser; jeg synes, det snarere må have formodningen for sig, at butikkerne ved i højere grad individuelt at kunne indrette deres åbningstider efter spidsbelastningen ville få mulighed for at udnytte deres ofte meget kostbare kapitalanlæg mere effektivt og herigennem opnå besparelser, selv om jeg naturligvis er klar over, at de butiksansatte vil kræve lønkomensation for forskudte arbejdstider.

Jeg må konstatere, at det ikke har været mig muligt at vinde gehør for disse synspunkter hverken hos butiksindehaverne eller de ansattes organisationer. Principalt har disse organisationer ønsket den gældende lukkelov bevaret, idet man fra deres side betragter den som et vigtigt socialt gode af betydning både for butiksindehaverne og de ansattes velfærd og hermed også for tilgangen til erhvervet.

Af denne grund ser jeg mig desværre ikke i stand til at fremsætte et lovforslag, som har vundet tilslutning fra disse organisationer. Mens de som nævnt har udtalt sig imod en udvidelse af den almindelige åbningstid, er det mit indtryk, at organisationerne har forståelse for betimeligheden af at gøre den

[Handelsministeren.]

gældende lov mere fleksibel ved at muliggøre dispensationer i særlige tilfælde. Det har glædet mig, at organisationerne har kunnet tiltræde ønskeligheden af at muliggøre en sådan dispensation bl. a. i det, man kalder „sommerlandet“. Også den lovtekniske forenkling, som forslaget er udtryk for, har jeg indtryk af kan accepteres fra alle sider.

Om enkelthederne i lovforslaget, som jeg nu beder tinget tage stilling til, skal jeg ikke gøre mange bemærkninger. Herom må det være mig tilladt at henvise til de meget udførlige bemærkninger, både de generelle og de specielle, til de enkelte paragraffer, som følger med forslaget. Om de to hovedpunkter i lovforslaget, dels de generelle åbnings-tider i § 1, dels dispensationsbeføjelsen for kommunalbestyrelsen efter § 7, skal jeg dog sige følgende:

Udvidelsen af den generelle åbningstid på ugens tre første dage fra kl. 17,30 til kl. 18,00 er ikke udtryk for nogen radikal ændring i forhold til gældende lov. Jeg tror imidlertid, at det vil lette problemerne navnlig for mange udearbejdende forbrugere, hvor selv en halv times yderligere indkøbsmulighed vil være af betydning. Når det er foreslået, at ugens lange indkøbsaften flyttes fra fredag til torsdag, skyldes det, at jeg under drøftelserne med organisationerne har ment at kunne spore en stemning herfor, men det bør nok tilføjes, at der også på dette punkt er delte meninger. Begrænsningen af åbningstiden om lørdagen fra kl. 14,00 til kl. 12,00 er foreslået for at kompensere butikshandelen for den udvidede åbningstid i øvrigt. Forslaget herom har imidlertid mødt kritik både blandt forbrugere og i erhvervslivet. I den forbindelse er der ikke mindst peget på, at den tidlige lørdagslukning sammenholdt med flytningen af den sene aftenåbning fra fredag til torsdag vil være generende for forbrugernes køb af levnedsmidler til weekenden.

Efter forslagets § 7 gives der kommunalbestyrelserne adgang til i en række tilfælde at dispensere fra de generelle åbningstider. Om enkeltheder har der her været delte meninger, men selve princippet om, at der bør være adgang for kommunalbestyrelserne til at give dispensation, er ikke anfægtet. At henlægge disse beføjelser til kommunalbestyrelserne synes mig også at være helt i

tråd med den almindelige kommunalpolitiske udvikling, hvor man i så vidt omfang som muligt søger at udbygge det kommunale selvstyre. Her er et felt, hvor dette vil være helt naturligt, idet afgørelserne i vidt omfang må bygge på et kendskab til lokale forhold. Fra alle sider har der været enighed om, at kommunalbestyrelserne bør udøve deres dispensationsbeføjelser efter retningslinjer, der gives af handelsministeren, og således at afgørelserne kan indbringes for et ankenævn. Herigennem vil man i fornødent omfang kunne sikre en rimelig, ensartet praksis landet over.

Som det fremgår af mine bemærkninger, er der mellem de forskellige daglige åbnings-tider en sammenhæng, som jeg med henblik på det forestående udvalgsarbejde har ønsket at redegøre for ved lovforslagets fremsættelse. Jeg håber, der i udvalget under respekt af denne sammenhæng kan nås et i saglig henseende tilfredsstillende resultat. Jeg er klar over, at der kan være behov for en grundig udvalgsbehandling, men vil gerne samtidig understrege, at regeringen tillægger det stor betydning, at bestemmelsen om adgang til kommunal dispensation kan blive virksom allerede i den forestående sommersæson.

Hermed tillader jeg mig at forelægge lovforslaget til det høje tings hurtige og velvil-lige behandling.

Kirkeministeren (Arne Fog Pedersen):
Herved tillader jeg mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om ændring af den kirkelige lovgivning som følge af ændringerne i landets kommunale inddeling.*

Som det fremgår allerede af lovforslagets titel, er det kommunalreformen, som har givet stødet til de ændringer, der er foreslået gennemført i de fem kirkelige love: lov om kirkers bestyrelse m. m., lov om folkekir-kens lønningsvæsen m. m., lov om menig-hedsråd, lov om kirkers brug, sognebåndsløsning m. m. samt lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v. Det har længe stået klart, at den ved loven om folkekir-kens lønningsvæsen m. m. af 18. juni 1969 indførte bestemmelse om fællesligning af kirkelige udgifter inden for kommunerne i forbindelse med dannelse af de nye, større kommuner omfattende en flerhed af kirke-sogne måtte gøre det nødvendigt at ændre